

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 68/11

Luksemburg, 7 lipca 2011 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-214/10
KHS AG / Winfried Schulte

**Zdaniem rzecznik generalnej Trstenjak, prawo Unii nie stoi na przeszkodzie
ograniczeniu prawa do corocznego urlopu lub ekwiwalentu za niewykorzystany
urlop, o ile ograniczenie to jest do pogodzenia z celem wypoczynku**

*Ustanowienie okresu ograniczenia należy do państw członkowskich, przy czym wystarczający jest
termin 18 miesięcy, po upływie którego wygasają prawa do urlopu lub do wypłaty ekwiwalentu*

Dyrektywa dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy¹ przyznaje każdemu pracownikowi prawo do corocznego urlopu. Z orzecznictwa Trybunału wynika, że wspomniane prawo jest nienaruszalne nawet w przypadku długotrwałej choroby².

W. Schulte był od kwietnia 1964 r. zatrudniony w spółce KHS względnie u jej poprzedniczki prawnej jako ślusarz. Na podstawie układu zbiorowego mającego zastosowanie do jego umowy o pracę przysługiwało mu prawo do płatnego urlopu w wymiarze 30 dni roboczych rocznie. W dniu 23 stycznia 2002 r. W. Schulte doznał zawału. Następnie poddał się rehabilitacji, po której stwierdzono jego niezdolność do pracy. Od 1 października 2003 r. W. Schulte pobierał przyznawaną za każdym razem na czas ograniczony rentę z powodu całkowitej niezdolności do pracy oraz rentę inwalidzką, ponieważ od roku 2002 był ciężko niepełnosprawny. W dniu 25 sierpnia 2008 r. KHS i W. Schulte uzgodnili ustanie stosunku pracy z dniem 31 sierpnia 2008 r. W dniu 18 marca 2009 r. W. Schulte wniósł do Arbeitsgericht Dortmund skargę o ekwiwalent za niewykorzystany urlop w latach 2006–2008 w wysokości 35 dni za każdy rok, ogółem 9162,30 EUR. Wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2009 r. Arbeitsgericht zasądził na jego rzecz 6544,50 EUR tytułem ekwiwalentu za ustawowe minimalne prawo do urlopu w wysokości 20 dni roboczych oraz tytułem uprawnienia przysługującego osobom ciężko niepełnosprawnym w wysokości 5 dni roboczych za lata 2006–2008, oddalwszy skargę w pozostałym zakresie.

KHS wniosła odwołanie od wskazanego wyroku do Landesarbeitsgericht Hamm, który skierował wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w omawianej sprawie. Sąd ten stwierdził, że na podstawie mającego zastosowanie układu zbiorowego, prawo W. Schulte do urlopu za rok 2006 wygaśnię w dniu 3 marca 2008 r. Ponieważ W. Schulte był, z powodów zdrowotnych, całkowicie niezdolny do wykonywania działalności zarobkowej i niezdolny do pracy przez okres, który przekraczał okres przeniesienia, aż do rozwiązania stosunku pracy, nie mógł skorzystać z prawa do corocznego płatnego urlopu do chwili ustania stosunku pracy, jak orzekł Trybunał w sprawie Schultz-Hoff i in. W związku z tym sąd krajowy wniósł do Trybunału o ustalenie, czy prawo Unii³, w wykładni przyjętej w orzecznictwie Trybunału, nakazuje kumulowanie praw pracownika do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop za wiele lat, i to również wówczas, gdy pracownik ten – w związku z długotrwałą niezdolnością do pracy – nie był w stanie skorzystać z prawa do płatnego, corocznego urlopu, oraz czy państwa członkowskie są uprawnione do ustanowienia ograniczenia w czasie tych praw wynoszącego 18 miesięcy.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalna Verica Trstenjak wyjaśniła po pierwsze, że z orzecznictwa Trybunału wynika **nienaruszalność corocznego urlopu nawet w przypadkach**

¹ Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz.U. L 299, s. 9). Konkretne roszczenie wynika z art. 7 ust. 1 dyrektywy 2003/88/WE.

² Wyrok z dnia 20 stycznia 2009 r. w sprawach połączonych [C-350/06 i C-520/06](#); Schultz-Hoff i in., zob. [komunikat prasowy nr 4/09](#).

³ W szczególności art. 7 dyrektywy 2003/88.

długotrwałej choroby. Jej zdaniem ma to zastosowanie również w zakresie prawa do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop⁴, którego nie można odmówić wskazując na brak możliwości jego wykorzystania ze względu na długotrwałą chorobę. Wraz z ustaniem stosunku pracy prawo do urlopu⁵ zamienia się w prawo do ekwiwalentu, które służy temu, by stworzyć pracownikowi sytuację finansową, która umożliwi mu odebranie corocznego urlopu, i to na warunkach porównywalnych do tych, które zachodziłyby, gdyby w dalszym ciągu pozostawał w stosunku pracy i otrzymywał wynagrodzenie w czasie urlopu.

Jednakże zdaniem rzecznik generalnej V. Trstenjak **nieograniczone w czasie gromadzenie praw do urlopu i do ekwiwalentu nie jest wymagane prawem Unii**, by osiągnąć zasadniczo zamierzony w dyrektywie cel wypoczynku. W tym kontekście rzecznik generalna podkreśliła, że cel corocznego urlopu – polegający na odpoczynku od wysiłków i stresu roku pracy oraz na czerpaniu z wypoczynku i wolnego czasu podczas urlopu nowych sił dla reszty roku pracy – nie zostanie osiągnięty jeśli urlop ten zostanie wykorzystany dopiero lata później. Gromadzenie praw do urlopu przez wiele lat przy podwojeniu lub nawet potrojeniu minimalnego czasu urlopowego nie prowadzi również do zwiększenia efektów wypoczynku. Ponadto, niekorzystna sytuacja, która powstaje dla pracodawcy zarówno w związku z długą nieobecnością pracownika w pracy, jak również w związku z finansowym obciążeniem poprzez zgromadzone wnioski o urlop lub o ekwiwalent, potencjalnie może stanowić dla pracodawcy zachętę do możliwie wczesnego rozstania się z pracownikami długotrwale niezdolnymi do pracy, aby zapobiec tej sytuacji. W zakresie dotyczącym roszczenia o ekwiwalent rzecznik generalna podniosła, że nieograniczona kumulacja mogłaby wzbudzić u pracownika błędne oczekiwania, że zamiast wyrównania wynagrodzenia za czas urlopu przysługuje mu odprawa w związku z ustaniem stosunku pracy.

W odniesieniu do ograniczenia w czasie możliwości podniesienia nabytych już praw do urlopu lub do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, **rzecznik generalna Trstenjak** w pierwszej kolejności **odrzucała pełny przepadek praw**. Zwłaszcza w przypadkach długotrwałej choroby pracownika nie mógłby on zapobiec automatycznemu, pełnemu przepadkowi praw do urlopu ze względu na upływ czasu. W zakresie dotyczącym wskazanego przez sąd krajowy **okresu 18 miesięcy**, po upływie którego wygasają prawa do urlopu lub do ekwiwalentu, rzecznik generalna wskazała, że tego rodzaju okres **spełnia wymogi ochronnego celu dyrektywy dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy**, ponieważ pracownik ma w związku z tym do dwóch i pół roku czasu na wykorzystanie swego urlopu minimalnego za dany rok. Jednocześnie pracodawca ma pewność, że nie dojdzie do nieograniczonego zgromadzenia wniosków o urlop i do związanych z tym trudności przy organizacji pracy lub do poważnych obciążeń finansowych, wynikających z gromadzonych przez dłuższe okresy praw do ekwiwalentu.

Rzecznik generalna Trstenjak doszła zatem do wniosku, że **ograniczenie okresu przeniesienia do osiemnastu miesięcy, po upływie którego przepadają prawa pracownika do urlopu jest wystarczająco długie i w związku z tym nadaje się do tego, by umożliwić pracownikowi rzeczywiste skorzystanie z prawa do corocznego urlopu**. Rzecznik generalna podkreśliła jednak, że okres 18 miesięcy stanowi **wskazanie orientacyjne, wedle którego mają kierować się państwa członkowskie przy transpozycji do prawa krajowego**. W braku regulacji na poziomie Unii, państwa członkowskie dysponują wreszcie swobodą ustanowienia innych regulacji, przy poszanowaniu ograniczeń określonych dyrektywą. Natomiast możliwość przeniesienia zaledwie w okresie sześciu miesięcy⁶ rzecznik generalna uważa za niewystarczającą.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

⁴ Artykuł 7 ust. 2 dyrektywy 2003/88.

⁵ Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 2003/88.

⁶ Możliwość przeniesienia 6 miesięcy była przedmiotem sprawy C-350/06 Schultz-Hoff i in.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106